І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го СІЧНЯ 1964 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY, 2, 1964 No. 1. VOL. LXXI.

ДРУГА СЕСІЯ КОНҐРЕСУ ПОЧНЕТЬСЯ 7-ГО СІЧНЯ

КОНҐРЕС ЗАКІНЧИВ ПЕРШУ СЕСІЮ 30-го ГРУДНЯ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК СЕНАТ ПРИЗНАВ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ $3 БІЛЬЙОНИ

Вашинґтон. Сенат 30 грудня схвалив $3 000 000 000 на закордонну допомогу і після того ухвалив резолюцію про закінчення першої сесії, яка була найдовша в історії Конґресу ЗДА. Палата закінчила свої праці ще 24-го грудня. Сенат повідомив Палату Репрезентантів про закінчення праць в цій сесії, і тоді аж офіційно Палата могла прийняти резолюцію про закінчення першої сесії, після чого представники Сенату і Палати пішли урядово повідомити Президента про це, що Конґрес покінчив свою працю та просити Президента, чи він не має ще якогось законопроєкту до полагодження. Незабаром вернулася делеґація з Білого Дому, і повідомила Сенат, що Президент не має жадної праці для Конґресу. Таким способом відбулося закінчення першої сесії, а нову сесію визначено на 7-го січня. Президент Джансон має звернення про Стан Унії зараз на другий день після відкриття — 8-го січня, а після того Президент конферуватиме із представником республіканської меншости сенатором Еверетом МекКінлі Дірксеном про працю на другій сесії Конґресу. В 1964-му році Конґрес має вирішити два важливі законопроєкти, які президент Кеннеді і пізніше президент Джансон уважали за дуже важливі: проєкт про зменшення податків і про охорону громадянських прав. Конґрес призначив на допомогу закордонові $3 000 000 000 і дав Президентові повновласті вирішувати, чи давати комуністичним державам ґарантії за продану пшеницю та інші харчі. Сенат прийняв ухвалу в цій справі більшістю 56-ох до 14 голосів. За голосували 40 демократів і 16 республіканців, а проти були 7 демократів і стільки ж республіканців. Сенатор - демократ з Ореґону Вейн Морс до кінця був проти того, щоб уряд ЗДА ґарантував продаж харчових продуктів комуністам, та щоб ЗДА видавали такі високі суми на закордонну допомогу. Він казав, що треба, щоб справу закордонної допомоги студіювала окрема якась, об'єктивна комісія, бо та комісія, що її визначив президент Джансон, яку очолює державний підсекретар Джордж В. Болл, не може безсторонно вивчати цієї проблеми, бо Болл, як представник Державного Департаменту, заінтересований в тому, щоб ЗДА давали допомогу закордонним країнам. Сенатор Морс підтримує внесок сенатора - республіканця Дж. Шермана Купера з Кентаки який хоче вислати групу приватних американських громадян до 15-ох закордонних країн, щоб там на місці вивчали проблеми закордонної допомоги.

ЗДА випустили в 1963-ому році 55 сателітів, а СССР 16

Вашинґтон. — 1963-ий рік виявив, що ЗДА ведуть перед у випусканні штучних військових та наукових сателітів, бо вони випустили в минулому році тричі стільки сателітів, як СССР. ЗДА випустили 55 сателітів, а СССР в тому самому часі тільки 16 та один сателіт „Лунік 4" в напрямі до Місяця, який одначе не здійснив свого призначення. Крайова Аеронавтична й Космічна Адміністрація в минулому році випустила мале число сателітів, бо тільки 9, але за те військовість випустила коло 46 сателітів. Докладного числа не можна подати з огляду на безпеку. Між цими сателітами є маленькі сателіти, що мають наукові цілі, але є між ними і такі великі, як розвідчі сателіти „Самос", що можуть фотографувати ворожі території. Між совєтськими сателітами аж 13 належать до типу „Космос", які ніби виконують наукові місії в космосі, але які також можуть вести розвідчу службу понад територією ЗДА та іншими країнами вільного світу.

Заступник державного підсекретаря домагається чистки в дипломатичній службі

Вашинґтон. — Заступник державного підсекретаря Вілліям Дж. Кракет ще 21-го листопада зізнавав в Сенатській Підкомісії Крайової Безпеки, і тепер голова цієї підкомісії сенатор - демократ із Вашинґтону Генрі М. Джексон опублікував ці зізнання, з яких виходить, що треба б в дипломатичній службі провести порядну чистку, як цього вже давніше домагався амедипломатичній службі, тоді ликої Британії — Дейвід К. Е. Брюс. Кракет сказав, що коли Державний Департамент скористає із своєї влади і переведе численні звільнення в иппломатичній службі, то познaчно збільшиться видатність праці та якість дипломатичного корпусу за кордоном. Кракет казав, що до дипломатичної служби потреба економістів, адміністраторів та консулярних працівників. А досі до дипломатичної служби приймали на основі політичних прикмет кандидатів.

Шикаґівські „Медведі" здобули першість Національної Футбольної Ліґи

Шикаґо, 29 грудня. — В морозний день на грищі Вріґлі Філд перемогла футбольна дружина "Chicago Bears" — Шикаґівські Медведі нюйоркських "Giants" — „Велитанів" у рішальних змаганнях за першість Національної Футбольної Ліґи. Перемогу 14:10 здобули шикаґівці завдяки вмілій оборонній тактиці, переловлюючи постійно грізні подачі противників. Найкращим змаґуном Шикаґа був Ларрі Морріс, а героєм Шикаґа став 68-річний провідник дружини „Медведів" Джордж Галас, якого популярно називають „папа Галас". Це був для шикаґівської дружини шостий чемпіонат Н. Ф. Ліґи. Завзятим змаганням приглядалося 45.800 глядачів на грищі та 30 мільйонів на телевізії.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** вивчає матеріяли про те, як покійний президент Кеннеді відносився до мистецтва та до різних митців. Джансон хотів би продовжувати політику свого попередника в цій ділянці, бо мистецькі кола нарікають, що попередні президенти не цікавилися зовсім мистецькими програмами, і аж президент Кеннеді почав був нову політику в цій ділянці.

● **Комісар виховання** ЗДА Френсіс Кеппел приєднується до тих вчителів, які твердять, що навчання англійської мови в американських школах є незадовільне, і тому федеральний уряд повинен допомагати навчанню гуманістичних предметів, головним чином англійської мови.

● **Колишній президент** Гаррі Труман розмовляв 45 хвилин із посадником Ваґнером в нюйоркськім готелі Карлайл і сказав після того журналістам, що Ваґнер надається на становище віце - президента, щоб кандидувати разом із президентом Джансоном в 1964-му році.

ЮВІЛЕЙНИМИ ІМПРЕЗАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНИМИ, КУЛЬТУРНИМИ Й ГОСПОДАРСЬКИМИ ЗУСИЛЛЯМИ УНСОЮЗ ВІДЗНАЧИТЬ СВОЄ 70-РІЧЧЯ В 1964-МУ РОЦІ. 7,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ — ОРГАНІЗАЦІЙНА МЕТА УНС В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ.

Головний Екзекутивний Комітет і Культурна Комісія УНС відбули кінцеворічні наради

Джерзі Ситі. Вкоротці Головний Уряд Українського Народного Союзу звернеться окремим закликом до всіх своїх членів, відділів, округжних комітетів та громадянства, закликаючи їх відзначити 70-річчя цієї найстаршої і найбільшої української організації у вільному світі відповідними імпрезами. 70-річчя УНСоюзу припадає, як відомо, 22-го лютого цього року. Цілий ряд громад, між ними Ню Йорк, Клівленд, Дітройт, Питсбурґ, Філядельфія та інші, вже заплянували відповідні імпрези. Рівночасно з цими одноразовими ювілейними святкуваннями, впродовж цілого року вестиметься ювілейна організаційна кампанія, кінцевою метою якої буде приєднання до УНСоюзу в цьому ювілейному році щонайменше 7,000 нових членів. Рівночасно з цими та багатьома іншими зусиллями для розбудови УНСоюзу в Америці і Канаді та для пожвавлення і збагачення нашого життя в багатьох ділянках, УНСоюз у своєму ювілейному році збільшить майже до 50 відсотків чистого прибутку з інвестицій т. зв. посмертних фондів дивіденду для членів. Дивіденда для членів у цьому ювілейному році виноситиме — залежно від часу забезпечення від 5 до 8.80 дол., від 1-ої тисячі дол. забезпечення, що виноситиме понад 300,000 долярів. Члени УНС, які мають 85 і більше років, у цьому ювілейному році будуть звільнені від вплати вкладок. Ці та ряд інших важливих рішень виніс Головний Екзекутивний Комітет на своїх кінцеворічних нарадах, що відбулися разом з членами Культурної Комісії УНС минулого понеділка, 30-го грудня 1963-го року в приміщеннях Головної Канцелярії УНСоюзу. В нарадах взяли участь: гол. предсідник Йосип Лисогір, що проводив нарадами, заступник головного предсідника інж. Степан Куропась з Шикаґа, гол. секретар д-р Ярослав Падох та гол. касир Роман Слободян, як також директор Канадійської Канцелярії УНС гол. радний Богдан Зорич, голова Контрольної Комісії УНС і член Культурної Комісії д-р Володимир Ґалан та ред. А. Драган. На початку нарад, на заклик п. Й. Лисогора, вшановано вставанням з місць та хвилиною мовчанки пам'ять президента Джана Ф. Кеннеді і померлих впродовж року членів УНСоюзу. Започаткував наради гол. предс. Й. Лисогір коротким звітом — загальною характеристикою організаційного, фінансового і культурно - видавничого стану і праці та досягнень УНСоюзу впродовж 1963-го року, стверджуючи, що в усіх цих відношеннях 1963-ій рік можна вважати для УНСоюзу дуже успішним. Майно УНСоюзу в тому році переступило 28 мільйонів долярів і з кінцем грудня досягне мабуть 28 і пів мільйона долярів. Впродовж року збільшилися відсотково в порівнянні з попереднім 1962-им роком прибутки з членських вкладок та з відсотків від інвестицій у вартісних паперах і гіпотечних позичках, як і від позичок на членські грамоти. Предсідник ствердив, що в 1963-му році вперше в історії УНСоюзу прибутки від інвестицій фондів перейшли один мільйон долярів. Збільшилися впродовж року і видатки, але в загальному їх вдержано в рямках бюджету. В загальному, УНСоюз — твердив п. Й. Лисогір — належить до найкраще загосподарованих того роду американських організацій. Добрі вигляди на дальший і ще більший розвиток УНСоюзу в цьому відношенні є на 1964-ий рік.

Поважні, хоч і менші ніж у фінансовому відношенні, успіхи здобув УНСоюз в організаційній ділянці. Згідно з неповними ще підсумками незакінченого ще 1963-го року впродовж року здобуто понад 4,000 нових членів, з чого є понад 1,000 членів чистого організаційного прибутку. Загальна сума забезпечень членів в УНСоюзі перейшла 70 мільйонів долярів. В звітовому часі головну організаційну увагу приділювано округам, визначивши їм відповідні організаційні квоти. Не мала більшого успіху організаційна кампанія для відзначення 70-річчя „Свободи". Для посилення організаційної праці відбуто ряд організаційно-секретарських курсів. До загального організаційного успіху причинилося введення в забезпеченеву систему УНСоюзу в 1963-му році нового, акцидентового роду забезпечення.

Не відставала від загального розвитку і видавничо-культурна діяльність УНСоюзу в 1963-му році. Короною цих зусиль була публікація стараннями і коштом УНСоюзу першого тому англомовної Енциклопедії Українознавства в видавництві університету в Торонті. Розвивалися, здобуваючи нових читачів і нові впливи періодичні публікації УНСоюзу: щоденник „Свобода", англомовний „Український Тижневик" і дитячий місячник „Веселка". Правда, разом з дещо збільшеними прибутками цих видань збільшилися й видатки, але в загальному і їх вдержано в рямках бюджету.

Замітний розвиток і поліпшення в своїй службі членам та громаді виказує також вакаційно-виховна оселя УНСоюзу „Союзівка". Прибутки і видатки у веденні цієї оселі вдержались приблизно на рівні попереднього року, але переведено цілий ряд поліпшень. На оселі існує приміщення для старших віком членів, хоч немає більше зголошень кандидатів на це приміщення.

Започаткували свою працю в 1963-му році схвалені Конвенцією чи Головним Урядом Статутова Комісія і Комісія Стипендійного Фонду. Головні завдання для тих комісій припадуть на 1964-ий рік.

Детальніші звіти з праці двох головних департаментів, організаційного і касового, склали гол. секретар д-р Ярослав Падох і гол. касир Роман Слободян. За стан і розвиток УНСоюзу в Канаді звітував директор Канадійської Канцелярії гол. радний Богдан Зорич, а з культурно-видавничої діяльности ред. А. Драган.

Гол. касир Роман Слободян, поінформувавши про господарський розвиток в місяцях від попередніх нарад Головного Екзекутивного Комітету, зокрема подавши докладний звіт з інвестицій в тому часі в вартісних паперах та гіпотечних позичках, подав також і кінцеві підсумки господарки майном УНСоюзу за час від 1-го січня по кінець листопада 1963-го року. Із звіту виходить, що майно УНСоюзу з кінцем листопада 1963-го року виносило $28,-217,283.79, себто $1,430,299.21 більше від стану з 1-го січня 1963 року. Звітодавець подав точний розподіл майна на поодинокі фонди, як і накреслив можливості їх дальшого розвитку. Із його звіту виходить, що впродовж року по кінець листопада УНСоюз мав $2,183,601.51 впливів з членських вкладок, $1,002,609.98 прибутків від інвестицій. Ці та всі інші прибутки разом виносили за 11 місяців 1963-го року загальну суму $3,852,-559,86, а видатки в тому ж часі виносили $2,426,309.57, отже чистий прибуток майна УНСоюзу в тому часі виносив $1,426,250.29.

Гол. секретар Я. Падох подав докладний огляд організаційного розвитку УНСоюзу за час від попередніх нарад Екзекутивного Комітету, як і впродовж року та в поодиноких місяцях, порівнюючи цей розвиток з попереднім, конвенційним роком. Він завважив, що розвиток відбувався, в порівнянні з попереднім роком, дещо у відворотному порядку, коли мова про місяці. Як в 1962-му конвенційному році найбільш успішні в організаційному відношенні були перші місяці перед конвенцією, так в 1963-му році найкращі організаційно досягнення здобуто в другій половині року. Кінцевий організаційний результат в 1963-му році є ліпший, більший у порівнянні з попереднім, навіть конвенційним роком. З початком січня 1963-го року УНСоюз мав 82,424 члени, а з кінцем того ще незакінченого року тимчасові відсумки виказували вже 83,447 членів, що до кінця року і підсумків може ще поважно збільшитися, бо саме в останніх днях місяця і року впливає найбільш подань про прийняття в члени. Але, вже навіть ці тимчасові підсумки виказують 1,023 члени чистого прибутку, як в цілому 1962-му році цей чистий прибуток виносив 983 члени. На закінчення свого звіту д-р Я. Падох накреслив загальний плян організаційної акції в новому, ювілейному для УНСоюзу 1964-му році.

Поважний ріст і розвиток УНСоюзу в Канаді та ще кращі вигляди на майбутнє ствердив у своєму звіті директор Канадійської Канцелярії УНСоюзу гол. радний Богдан Зорич, вказуючи рівночасно на потребу виконання деяких дальших передумов такого розвитку. Він зокрема звітував із своїх досягнень та спостережень із відбутої поїздки та відвідин і організаційної праці в західніх провінціях Канади, які ще відносно слабо охоплено організаційною сіткою УНС.

Ред. А. Драган подав загальний огляд видавничого розвитку і стану.

Над кожним із звітів відбулася дискусія і в результаті тих звітів та дебат над ними та над новими проєктами, схвалено цілий ряд резолюцій. Крім згаданих уже про ювілейний рік, підвишку дивіденди та організаційної мети — 7,000 нових членів впродовж ювілейної кампанії, схвалено ряд запропонованих п. Зоричем рекомендацій щодо розвитку УНС в Канаді, рішено вислати телеграму президентові Джансонові з піддержкою його програми „походу проти нужди", долучитися до жидівської групи з вимогою припинення дискримінаційних практик проти деяких національних груп в поодиноких ділянках американського суспільного життя, поробити відповідні заходи для переведення в життя ухвали про введення в забезпеченеву систему УНСоюзу часового забезпечення та багато інших справ. Рішено також, щоб річне засідання Головного Уряду УНСоюзу в 1964-му році відбулося в часі від суботи 23-го до середи 27-го травня на Союзівці, щоб опісля всі члени Головного Уряду мали ще час і можливість поїхати до Вашинґтону на передбачене на 30-го і 31-го травня відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові. Схвалено відповідні заходи в справі видання другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства та інших публікацій. Наради Головного Екзекутивного Комітету і Культурної Комісії закінчено пізно ввечері.

Чужинці мусять в січні зголосити свої адреси в поштових урядах

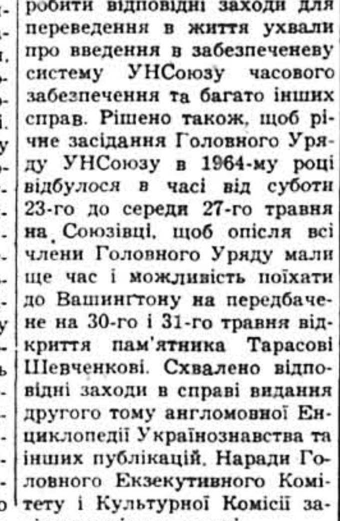
Ню Йорк. — Урад Еміґрації і Натуралізації пригадує всім чужинцям, які живуть в цій країні, що вони мусять в місяці січні ц. р. зголосити свої адреси в місцевих поштових урядах на окремих карточках, які можна дістати в кожному поштовому уряді. Хто не зголосить своєї адреси, той може бути покараний грошовою карою, або тюрмою і депортований із ЗДА. Хто в січні перебував поза ЗДА, той чужинець мусить зголосити адресу до 10-ох днів після повороту до цієї країни. Картки до подавання адрес можна дістати в Іміґраційному Уряді або в найближчому поштовому уряді. В 1963 році нараховано всіх чужинців у ЗДА 3,128,965, з того в районі Ню Йорку жило 498,740, в стейті Ню Джерзі в січні 1963-го року було 159,549 чужинців.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ВІРИ ВОВК ВІДБУДЕТЬСЯ В ЛМ-КЛЮБІ в НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В п'ятницю 3 січня 1964 року відбудеться в рамцях щотижневих вечорів Літературно - Мистецького Клюбу авторський вечір відомої української поетеси Віри Вовк. Авторка читатиме свою сценку „Три королі", нові балляди та подорожні спогади. Початок о год. 8-ій веч. Віра Вовк живе постійно в Бразилії і працює в Католицькому університеті в Ріо де Жанейро. Тепер прибула у відвідини до ЗДА.

ПРОФ. В. КУБІЙОВИЧ ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ЕВРОПЕЙСЬКОГО НТШ

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЕВРОПІ ВІДБУЛО СВОЇ ЧЕТВЕРТІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Проф. Володимир Кубійович

Сарсель. — Головою Наукового Товариства ім. Шевченка обрано на 4-их Загальних Зборах уже четвертий із черги раз проф. д-ра Волод. Кубійовича і ген. секретарем проф. д-ра Володимира Янева. Відбулися ці збори й вибір нової управи в неділю 15 грудня ц. р. в приміщеннях Українського Наукового Осередку в Сарселі. На Зборах було репрезентованих — особисто чи надісланими повновластями — 12 дійсних та 26 звичайних членів, тоб то 55% загалу членства. Збори відкрив уступаючий голова, проф. д-р В. Кубійович, згадавши насамперед ті болючі втрати, які НТШ у Европі понесло за час звітного періоду (від 12 квітня 1959 р. до 15 грудня 1963). З дійсних членів вмерло 33%, тоб то 12. Крім того відійшли 2 звичайні члени та один член-прихильник. Секретар НТШ в Европі проф. д-р В. Янів підкреслив у своєму звіті тільки важливіші моменти. Серед наукової діяльности відзначив він насамперед видання, рефератову діяльність та виставки книжок. З видань найпочесніше місце займає Енциклопедія Українознавства, якої за останніх 5 літ діяль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЦАРГОРОДСЬКИЙ ПАТРІЯРХ ПРОПОНУЄ ПАПІ СКЛИКАТИ ПАНХРИСТИЯНСЬКИЙ З'ЇЗД

Папа Павло VI.

Рим. — Царгородський патріярх Атенаґорас запропонував Папі, щоб той, як „Перший Єпископ Церкви", скликав „за згодою інших церковних патріярхів і лідерів Сходу і Заходу, панхристиянську конференцію, всіх репрезентантів Християнських Церков, для передискутування в любові і переконанні, як поборювати гріх, як захороняти Церкву і мир і волю світу проти загрози від спільного ворога атеїзму і тиранії". Ці слова сказав у привітальній промові до Папи Павла VI персональний репрезентант царгородського патріярха Атенаґораса — митрополит Атенаґорас на його авдієнції у Папи в минулу суботу 28 грудня ц. р. Щойно в понеділок 30 грудня цей текст оприлюднено в „Оссерваторе Романо" та передано закордонним аґенціям і журналістам у Римі. Митрополит Атенаґорас почав свою коротку промову запевненням, що він „свідомий ваги цього історичного моменту, є до самої глибини зворушений". Заклик до скликання Папою всехристиянської конференції названий митрополит попередив пригадкою, що попередник Павла VI, Папа Іван XXIII скликав Другий Ватиканський Конгрес для „скріплення" Католицької Церкви. Своєю промовою митрополит Атенаґорас попередив вручення Папі персонального листа від патріярха Атенаґораса. (Патріярх і його висланник митрополит — одноіменники, але не посвоячені). Папа і патріярх Атенаґорас стрінуться під час паломництва Папи до Святої Землі двічі: в найближчу неділю і понеділок. 77-літній Патріярх зустріне Папу вперше в неділю о год. 8 вечером в Єрусалимі, а наступного дня Папа ревізуватиме Патріярха. Речник патріярха Атенаґораса заявив, що Патріярх „надзвичайно радий", що бачитиме Папу та що вісім патріярхатів і чотири незалежні Православні Церкви дали свою згоду на ту його зустріч. Зате до ідеї панхристиянської конференції ніби неґативно поставився грецький патріярх, а московський мав заявити, що він у такій конференції не візьме участи. Однак, наприклад, речник Англіканської Церкви заявив, що коли б Кентерберський архиєпископ дістав таке запрошення, то він „очевидно взяв би його під найповажнішу увагу". З Ватикану не проголошено ніякого коментаря до тієї пропозиції царгородського патріярха, але близькі до Ватикану кола твердять, що Папа дуже поважно обмірковує цю суґестію.

Хрущов прислав Президентові новорічні „миролюбні" бажання

Москва. — „Президент" Совєтського Союзу Леонід Брежнєв і прем'єр Нікіта Хрущов післали президентові Джансонові Новорічні бажання, що їх зміст Хрущов доповнив в інтерв'ю, яке дав представникові аґенції United Press International. Ото ж Хрущов присвятив це інтерв'ю славослов'ю на тему мирного співіснування „двох різних соціяльно - економічних систем", протиставляючи співіснування війні. Хрущов висловив надію, що в 1964 році вдасться покращати східньо-західні взаємини, чи пак взаємини між СССР і ЗДА. Конкретно, він назвав такі справи, в яких ніби може чи повинно прийти порозуміння: редукція збройних сил; зменшення видатків на збройні сили; пакт неаґресії між державами НАТО і Варшавського пакту; згода щодо непоширювання атомової зброї на інші країни; встановлення відатомізованих зон. Але Хрущов знову ні словом не згадав про міжнародну контролю, без якої Захід не може повірити „на слово" Совєтам, що вони дійсно зменшили військовий бюджет та збройні сили. Водночас Хрущов знову казав про конечність зліквідування заморських баз. Він признав, що справа Німеччини повинна бути „негайно" розв'язана, але нічого не сказав, як ця розв'язка повинна виглядати, залишаючись очевидячки на давньому становищі — перманентного поділу Німеччини.

Близько пів мільйона західніх берлінців відвідали Східній Берлін

Берлін. — В минулу неділю 160.000 західніх берлінців поїхали на один день до Східнього Берліну у відвідини своїх кревних і приятелів, що їх не бачили від серпня 1961 року, коли-то комуністи здвигнули внутрішньо - берлінський мур. Це була найвища цифра одноденних відвідувачів із Західнього Берліну від часу видачі перепусток західнім берлінцям. Загалом тих перепусток видали понад 800.000. До минулої неділі включно скористали з них 413.000. Недільний натовп західньо - берлінських автомобілів на перехідних пунктах між західньою і східньою частинами міста був такий великий, що прийшлось чекати дві до три години, поки можна було переїхати „рогачку".

У СВІТІ

● **У Бірмі**, яка нараховує 24 мільйони мешканців і де панує диктаторський генерал Не Він, не вільно закордонним журналістам зупинятися довше, як 72 години. Місцевих журналістів, що зважуються критикувати уряд, негайно арештують. Вони бояться навіть стрічатися з закордонними кореспондентами. Комуністи мають в Бірмі 10.000 до 20.000 підпільну партизанську армію.

● **В Об'єднаних Націях** заповіджено, що на переломі старого і нового Року не буде ніяких засідань. Рада Безпеки ОН зійдеться, мабуть, в першому тижні січня 1964 року знову задля грецько - турецьких боїв на Кипрі.

● **Лорда Шаннона**, який перед одідиченням шляхетського титулу називався Роберт Генрі Бойл, знайшли в його домі в Англії мертвим з пістолею і приборами до її чищення біля нього. Не відомо, чи це було самогубство, чи вбивство. 63-річний лорд, колишній професійний вояк і ад'ютант губернатора Мадрасу в Індії, був урядовцем в недалекому від його приватного дому військовому муніційному складі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

„Поміркований оптимізм" на 1964 рік

Линдон Б. Джансон і його гість західньонімецький канцлер Людвіг Ергард на президентській фармі в Тексасі, як і державний секретар Дін Раск в інтерву в японському радіо, висловили на переломі минулого й цього тижня, отож під кінець 1963-го року, так би мовити, „поміркований оптимізм" щодо прийдешніх подій у 1964-му році. Цей оптимізм базується на факті, що 1963-ий рік минув — без великої війни, а тільки з місцевими війнами, що ними державні мужі у західніх столицях не дуже турбувалися. Отож і в 1964-му році ніби не передбачається такого загострення ситуації, яке безпосередньо загрожувало б новою великою війною. Виходячи із засновку, що большевики не хочуть війни, усвідомивши, що Америка готова дійсно воювати за свої життьові інтереси однаково у Карібському обширі, у Берліні чи на Формозі, — і що комуністичний Китай, послаблений харчовими кризами і позбавлений військових достав із СССР, не має змоги воювати, — ЗДА й Британія хочуть „випробовувати можливості дальшого відпруження". Як виходить із комунікату, проголошеного наприкінці згаданої візити Ергарда на фармі Президента, Західня Німеччина також дала свою згоду на таке „випробовування можливостей".

Інша справа, чи вийде щось путнє із західніх спроб сякого - такого порозуміння із Совєтами: Дін Раск сам ствердив, що існують „поважні й загрозливі" запальні пункти: Куба, Німеччина, Берлін, Південний В'єтнам, Південна Азія. Ні в одній із цих справ Москва і Пейпінг не змінили свого становища. Навпаки, Хрущов уже в листопаді 1963-го року потвердив, що він може погодитись на об'єднання Німеччини тільки тоді, коли б вона стала комуністичною. Під самий кінець року зять Хрущова, Аджубей, потвердив, що Совєти і далі будуть давати „всебічну підтримку братньому кубинському народові", — водночас суперничають вони з комуністичним Китаєм за впливи в різних африканських країнах, з Об'єднаною Арабською Республікою і Альжиром у проводі, створюючи таким чином ще один запальний пункт — Північну Африку. Західні лідери здають собі справу з мінімальних можливостей „договоритися", і тому кожний з них застерігається, що нова конференція „на вершинах" була б доцільною тільки тоді, якби наперед було відомо, що вона принесе користь — чого тепер ще нема.

„Поміркований оптимізм" у відношенні до 1964-го року дуже гіпотетичний. Найслабше його місце в тому, що розвиток подій в оцьому новому році знову залежить не від західньої, а від комуністичної ініціятиви. Бо хоч у минулому, 1963-му році Совєти дійсно виявили нехіть до будь-якої воєнної авантюри, найтрагічніша подія минулого року — вбивство президента Кеннеді — сталася теж внаслідок комуністичної, хай не збірної, а одиничної — ініціятиви. Про тривкий мир, спертий на волі й справедливості, і далі не може бути мови. Можна сподіватися щонайвище тієї політики, яку німці називають „фортвурстельн", себто „далі капарити", далі зволікати з конструктивним вирішуванням проблем і далі зберігати попередній стан ні миру, ні війни.

Для Америки це може й вигідна позиція з уваги на — вибори в 1964-му році. Американські державні мужі і керівні партійні політики обіцяють собі і громадянству, що не буде ніякої такої драматичної закордонно - політичної справи, яка мусіла б відвертати увагу американських виборців. Щойно прийдешні місяці виявлять, чи це їхнє пророцтво правильне. Тим часом входимо в 1964-ий рік не так з „поміркованим оптимізмом", як із сумним ствердженням, що комуністична зараза не перевелась і, мабуть, існуватиме й у 1964-му році.

Тюрма людей і народів

Совєтська і комуно - проґресистська пропаґанда намагається переконувати людей у вільному світі, що в СССР зайшли ґрунтовні зміни, що тюрми призначені там тепер тільки для кримінальних злочинців, що ославлені концентраційні табори перестали існувати і до них не депортують уже масово людей.

Насправді ж, совєтська дійсність говорить про щось інше. З листів із краю відомо, що в концентраційних таборах далекої півночі та Сибіру перебувають ще й досі тисячі українських патріотів, в тому числі відомі українські діячі та письменники, позасуджувані після війни на 25 років „відокремлення". Перебувають ці в'язні під дуже важким концтаборним режимом: їх не вільно відвідувати, не вільно посилати їм теплого одягу і тільки чотири рази на рік їм дозволено висилати невеличку харчову пачку.

Наявність концентраційних таборів у Совєтському Союзі підтверджують і самі ж совєтські офіційні чинники. Існують ці концтабори тепер під невинною назвою „виправно - трудових закладів", що їх населення СССР і далі називає „концлагерями". Про такі „заклади" писав недавно в московських „Ізвєстіях" міністер охорони громадського порядку Казахської ССР Д. Панков, стверджуючи, що на терені тієї азійської країни постали кілька років тому колонії-поселення колишніх в'язнів і їхніх родин, які, мовляв, дуже добре розвиваються.

Головний континґент „населення" цих колоній творять колишні в'язні „виправнотрудових закладів", які виявили бажання ділом довести свою „громадську корисність". Там вони живуть і працюють, здебільша, як колгоспники, без збройної охорони, а тільки під загальним наглядом. Немає там також вартових веж і огорожі з колючого дроту, але їх жителям не вільно — під загрозою відіслання назад до концтаборів — покидати тих колоній аж до своєї смерти.

Як „бурхливо" розвиваються такого роду колонії - поселення, може свідчити совєтська статистика 1959-го року про національний склад республік та областей РСФСР в Азії. Так, наприклад, в РСФСР живе тепер 820 016 німців, які ніколи там раніше не жили, а в самому Казахстані 53 102 поляки, яких також там не було. Усе це, як виходить, колишні в'язні концтаборів, що їх залишено примусово на тих теренах.

Недавно совєтський уряд проголосив новий указ про дозвіл родинам засуджених на перебування в нового типу „колоніях-поселеннях" переїжджати туди ж, де перебувають голови їх родин — батьки чи чоловіки, але під умовою, що й родини погодяться жити в названих колоніях постійно. Цей новий „гуманний" указ має своєю ціллю, очевидно, постягати „неблагонадійні" елементи до тих колоній і рівночасно збільшити невільничу робітну силу на цілинних землях.

Якщо взяти до уваги правний стан цих нових колоній - поселень, що є по суті концентраційними таборами, то можна твердити з усією категоричністю, що концтаборна система в СССР не тільки не зменшилася, але й поширилася. Сьогодні під примусовим концтаборним режимом перебувають уже не тільки такі чи інші табори чи поселенці, але вже й цілі області. Зрештою, це йде по лінії цілої совєтської системи, в умовах якої увесь СССР є величезною тюрмою народів.

Ярослав Курдидик

АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА ВОРОГАМ

ЗДА мають безсумнівні докази з власних вірогідних джерел, а також з добре зорганізованої розвідчої сітки кубинських еміґрантів, що зброю з Куби до латиноамериканських держав, в першу чергу до Венесуелі, перепачковується з допомогою не лише кастрівської морської фльоти та літаків, але й совєтських „рибальських" трейлерів та підводних човнів, від яких аж роїться у карібському обширі. Є дані, що полк. Дж. К. Ченелта, заступника команданта американської військової місії у Венесуелі, схоплено за порадою Москви, і це мало бути доказом для всього світу, які „відважні акції" можуть дозволити собі кастрівські душогуби навіть у чужій, незалежній державі.

І тому зарядження президента Джансона ґрунтовно дослідити й перевірити останній період американської політики відносно Куби — слід тільки привітати. Причиною цього зарядження було те, що слідом за кубинськими комуністами знахабніли й розперізалися також Кастрові поплентачі в державах Південної Америки, які вважають, що яку б капость вони не вчинили, ЗДА не поважаться на радикальну відсіч. З голосів американської преси виразно виходить, що американський нарід готовий дати Президентові повну підтримку не лише у відношенні до Куби, але взагалі у політиці, що стосується Карібського обширу.

Головний дорадник президента у справах закордонної допомоги, генерал Клей, наполягає на тому, щоб ЗДА припинили допомогову акцію таким „невтральним" державам, як Індонезія, Юґославія і Цейльоні, і включились натомість повністю у допомогу латиноамериканським державам, в яких комуністичні впливи найпевніше можна спаралізувати піднесенням їхнього життьового стандарту.

Але навіть і ген. Клей попав був останнім часом під досить гострий обстріл деяких пресово - політичних коментаторів, які вимагають всю дотеперішню процедуру американської закордонної допомоги докорінно спростити, бо, мовляв, у Південній Америці є такі держави, що поки ця допомога дістанеться до них складною системою бюрократичних каналів, може бути вже запізно. Ці коментатори пригадують, що, якби колишній президент Труман не вирішив був ударити відразу по комуністичному молохові, що почав загрожувати Греції та Туреччині, а чекав на проведення процедуральної формалістики, то нині ці два найбільше надійні члени НАТО стояли б там, де стоїть Юґославія. До „неперекалькульованих невдач" ЗДА зараховується також бльокаду Куби і взагалі все те, що у будь-якій формі зв'язане з її теперішньою „інвіґіляцією". З опублікованих даних виходить, що ця бльокада, яка у „розрідженій формі" триває донині, коштує вже понад — $500 000 000.

І ось у зв'язку з цим коментатор Дрю Пірсон поставив запит читачам: „Скажіть, будь ласка, яка тут у нас калькуляція і логіка у відношенні до Куби? Три роки тому ЗДА, щоб вдержати авторитет прозахіднього президента у Лівані, якому загрожував комуністичний переворот, вислали туди протягом кількадесятьох годин нашу морську піхоту, підтягнули середземноморську фльоту і заалярмували всі наші бази. Але досі не хочемо ми зробити нічого конкретного, щоб усунути раз і назавжди розбишацько - піратську владу Кастра. Я знаю, ви спитаєте кого тут винуватити? І самі ж таки відповісте — Уряд. А хто ж вибрав такий Уряд? То чому тоді не домагаєтеся, щоб Уряд зробив так, як цього вимагає загальне добро країни?"

Або чому не використати нагоди і не послабити кольшевицько - кріпосницької системи, в якій останнім часом з'явилися поважні розколини. Адже сам Хрущов мусів признати, що цьогорічний урожай в СССР на 20% менший. І ось, у зв'язку з цим, замість використати нагоду, дехто з американських державних мужів, що мають пам'ять, яка сягає лише на 20 років назад, заявляє: „Ми готові відкрити Хрущову кредит!" А як там із тими боргами, що їх не сплатили большевики ще за сумної слави „ленд лізу"? Ніхто не знає точної цифри, але відомо, що вагається вона між 3 — 5 мільярдами долярів. Щоб не бути голословним, большевики й досі не розрахувалися за 162 американських кораблі різних типів і призначення.

Завжди гострий і одвертий у своїх протикомуністичних виступах, найпочитніший щоденник Ню Йорку „Дейлі Ньюз" пише у зв'язку з продажем пшениці СССР:

„Це буде дуже гарно з нашого боку, коли ми ще раз виявимо доброту нашого серця, і допоможемо голодуючому населенню СССР і цим покажемо нашу щедрість. Але чому наш Президент не проявить належної твердости супроти різника Мадярщини та України і не змусить цього червоного Гітлера, щоб він теж поступився у затяжній холодній війні? Це дуже гарно, що Хрущов не щадить компліментів президентові Л. Джансонові за те, що він, мовляв, хоче продовжувати політику співжиття, яку започаткував був покійний президент Кеннеді, але ми перестерігаємо нашого Президента, щоб він не довіряв отому ведмедеві, який тільки ходить подюдськи . . ."

При цій нагоді варто згада нещодавні дебати в Конґресі, зокрема твердження голови Комісії Закордонних Справ, сенатора Дж. В. Фулбрайта, з яких виходить, що, властиво, договору, який забороняє продавати державам комуністичного бльоку товари стратегічного значення, притримуються назагал тільки ЗДА, а решта альянтів ведуть найширшу торгівлю цими товарами окружною дорогою. І самі ЗДА продають найбільшому ворогові пшеницю, товщі, машини і машинове приладдя, які хоч і не підпадають під заборону вивозу, але безсумнівно скріплюють його економіку.

Добре поінформовані американські коментатори твердять, що хоч холодна війна триває понад десять років, досі не виготовлено ще списку, в якому чітко було б визначено ті продукти і вироби, які забороняється вивозити за залізну заслону.

БЕРЛІН ЗМІНЮЄ СВОЄ ОБЛИЧЧЯ

Західній Берлін. — Кожне велике місто в Европі чи в Америці примушене на свій спосіб боротися з труднощами, які виринають у зв'язку із загальною моторизацією, технічним поступом, широким добробутом і приспішеним темпом життя. І тут треба зразу сказати, що Берлін у порівнянні з іншими містами Німеччини перебуває у далеко кращій ситуації. Коли такі міста, як Гамбурґ чи Мюнхен, вже не можуть змістити в своїх вузьких вулицях маси авт, трамваїв, мотоциклів і вельосипедів, то Берлін, а спеціяльни західній Берлін — про який тут мова — майже не знає таких турбот. Чому?

Передусім тому, що вже у минулому столітті, тобто в добі індустріялізації й швидкого розвитку давньої кайзерівської столиці Німеччини, політики та інженери, які займалися її плянуванням, вирішили будувати широкі бульвари і вулиці. Тоді це виглядало трохи на меґальоманію прусаків. Нині — це просто своєчасне пристосування міста до його пізніших проблем. Тож у Берліні не треба тепер у годинах найбільшого посилення руху посуватись автом у черепашиному темпі, як у більшості міст на Заході, але завжди можна їхати майже з нормальною швидкістю 50 кілометрів на годину.

Через декілька років ця справа буде ще краще поладнана, бо через західній Берлін будують так звані „скорі вулиці", тобто автостради, на яких буде допущений тільки автомобільний рух з необмеженою швидкістю. Вже коло десяти кілометрів такої першої „скорої вулиці" віддано до вжитку. Також будується нові лінії, що за кілька років стануть головними артеріями автомобільного і автобусового руху.

Дуже корисним для поліпшення комунікаційних умовин виявилась радикальна ліквідація трамваїв. Правда — деяким традиціонально й сантиментально настроєним берлінцям прикро було прощатися з „електричними поїздами". І для цих берлінців у різних околицях Берліну влаштовано останні прощальні подорожі. Прикрашені квітами та кольоровими стрічками, трамваї востаннє їхали своїми лініями, щоб ніколи більше не вернутися.

Найгучніше випало таке прощання на лініях 167 та 476, що проходили по парадному бульвару, берлінському Бродвею, а саме — по Курфюрстендамі. Актори, письменники, журналісти, альянтські старшини, урядовці, а побіч них жулики та всяка велекоміська шваль їхали в цих трамваях до ремізи. Потім прийшла черга на такі ж старі й заслужені лінії 77 і 44, а кілька днів тому зникла традиційна „трійка", що крутилась довкола майже всього Берліну.

Старенький трамвай мусів поступитися поворотнішому і швидкішому автобусові. Але ядро комунікації все ще спирається на доволі розгалуженій, широко розбудованій сітці берлінського метро-собвею, жовті чепурні вагончики якого належать до щоденного образу життя.

Зате колись дуже популярна надземна електрична залізниця, так звана „Штадтбан", вийшла зовсім з моди. Причина цього лежить, одначе, не в зміні смаку чи поглядів на справи комунікації, а в політиці, бо ця залізниця, хоч і курсує в західньому Берліні, підлягає східньонімецькій комуністичній управі. Це — один із залишків дивовижних берлінських обставин, зумовлений специфічними і скомплікованими проблемами.

Були різні пропозиції, щоб з тим станом силоміць скінчити, але різні досить важливі арґументи, що промовляли проти такого рішення, взяли гору, і „Штадтбан" лишилася в руках комуністів. Її потяги це — порожні потяги-марива, бо від часу, коли Ульбріхт за дозволом совєтів розколов місто, себто від 13-го серпня 1961-го року, населення західньої частини Берліну бойкотує цю залізницю. Кілька днів тому я рахував пасажирів під час найсильнішого руху після праці. На ваґон припадало по дві три особи, хоч нормально такий ваґон вміщує 60 осіб, а при переповненні і сотку.

І ще в одному відношенні Берлін різниться від багатьох інших міст. Тут можна легше і без довшої шукании „запаркувати" авто. А це велика річ, зокрема, коли дощова або снігова погода і людині спішно чи до театру, чи у кіно, чи до друзів на „парті", чи на ділову конференцію. Тут більше публічних, а також приватних площ, ніж у першому - ліпшому місті Західньої Европи.

СССР заповідає економічну допомогу Альжирові

Москва. — В 24 години після того, як 50-членна делеґація Альжиру виїхала з Москви назад до-дому, аґенція ТАСС проголосила офіційно, що совєтський уряд зобов'язався допомагати Альжирові до піднесення його господарського стану. Не подано ніяких цифер, але західні дипломати твердять, що Совєти обіцяли Альжирові торговельний кредит на кругло 100 мільйонів дол., себто куди меншу суму, аніж дає Альжирові Франція. Альжирську делеґацію, яка перебувала в СССР 10 днів, „сердечно" приймали, при чому — поза нарадами — відбувались прогулянки у різні міста СССР, бенкети і відвідини на „дачі" Хрущова. В усіх промовах альжирських делеґатів як і москалів раз-ураз повторювались лайки проти „імперіялістів" і „колоністів". У спільному комунікаті, проголошеному наприкінці альжирських відвідин, заповіджено спільну боротьбу проти проти „колоніялізму" й „імперіялізму", за генеральне і тотальне роззброєння та за економічну співпрацю. Подорозі до Альжиру альжирська делеґація зупинилась на кілька годин у „братній" Югославії. Альжирське радіо з лайками заатакувало Британію, як ніби винувату за грецько-турецьку стрілянину на Кипрі, та ЗДА за останній успішний рейд кубинських еміґрантів, що затопили кубинський торпедно-моторовий човен.

О. Залеський

Інструментальні твори Миколи Лисенка на платівці

Музичні твори Миколи Лисенка видані були вперше київською накладнею Ідзіковського, яка не мала зв'язків з великими музичними магазинами в інших державах, і тому ці твори були майже недоступні для музичних виконавців. Крім цього видано тоді майже виключно вокальні твори, отже інструментальні твори М. Лисенка ширшому загалові були невідомі. На грамофонних платівках награно вже давніше деякі сольоспіви, а у повоєнних роках і хорові твори; платівок з інструментальними творами не було. Аж тепер появилася грамофонна платівка з награними скрипковими і фортепіяновими творами Лисенка, а видала її накладня „Ікар" у Шикаґо. Це — довгограйна платівка, на якій є сім скрипкових творів з фортепіяном („Фантазія" на тему народної пісні; „Елегійне капрічіо"; „Хвилина розпуки"; обробітка народної пісні „Сонце низенько"; „Елегія а-моль" та „Друга українська рапсодія"). Фортепіянових творів є шість: три ескізи, „Без тебе, Олесю", інтермеццо і токата з української сюіти. Виконавцями є мистці - солісти: скрипаль — Франсуа Д'Альберт і піяністка Катерина Заврер Смит, музичні педагоги консерваторії у Шикаґо. Виконавці, хоч не українці, вжилися в дух української музики, в його стиль і виконали награні твори дійсно по-мистецьки.

Технічна сторінка видання гарна: на обкладинці є портрет М. Лисенка та короткі відомості пра нього, а також дані про виконавців.

Для наших аматорів музики є добра нагода почути та пізнати рідко виконувані твори Лисенка. Цю платівку повинні використовувати наші школи, щоб дати можливість нашій молоді запізнатися з інструментальними творами батька української національної музики, як доповнення до минулорічних святкувань роковин М. Лисенка. Треба цю платівку поширити і серед наших приятелів та знайомих не-українців, щоб дати їм нагоду пізнати твори славного українського музики.

Підсекретар скарбу обороняє доляр

Бостон, Массачусетс. — Підсекретар скарбу Роберт В. Руза, промовляючи на зборах Американського Економічного Товариства, відкинув европейський проєкт реформи міжнародної монетарної системи, згідно з якою американський доляр мав би перестати бути „головною" валютою, або резервовою валютою, яка заступає запаси золота. Руза твердив, що навіть якби зреформували теперішню міжнародну монетарну систему, то все таки більші країни, в тому і ЗДА, мусіли б дбати про те, щоб збалянсовані були всякі міжнародні фінансові трансакції і щоб не було дефіциту в платничому бюджеті з закордоном. Але підсекретар скарбу Руза не виключає того, що ступнево можна буде обмежувати першорядне значення доляра як резерви замість золота.

З ХРОНІКИ 1963

ДЕЯКІ ПОДІЇ З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

(1)

СІЧЕНЬ.

3 — Хома Рябокінь, колишній доцент Харківського університету, науковий співробітник Аеронавтичного Відділу Міннесотського університету, помер у Сант Полі, Міннесота

7 — Різдво Христове — урочисте святкування в греко-католицьких і православних церквах. Послання митрополитів Греко - Католицької Церкви Амврозія та Православної Церкви Иоана і інших владик.

17 — Покликання в Ню Йорку до життя Українського Комітету для справ Світової виставки; голова — Йосип Лисогір.

19 — Проголошення заклику у справі святкування 70-річчя „Свободи".

22 — 45-річчя 4-го Універсалу. Урочисте святкування концертами та академіями. Відзначення молитвами в Палаті Репрезентантів — о. Ф. Федорик, грек.-кат.; та Сенаті — о. В. Буката, православний. Проголошення в різних стейтах у містах „Дня Української Незалежности". Поява у В-ні Уряду ЗДА окремої публікації: „45-ті роковини незалежности України" із заявами та промовами 75-ох конґресменів і 9-ох сенаторів, вписаними до конґресового рекорду.

27 — Загальні Збори УВАН у Ню Йорку. Нова Управа Фундації — голова М. Коць.

30 — Річна сесія Ради Митрополії Української Православної Церкви в Америці, в Бавнд Бруку.

ЛЮТИЙ.

2 — Започаткування у Філядельфії бенкетом і концертом святкувань 20-річчя постання І-ої Української Дивізії УНА.

3 — Створення в Ню Йорку Координаційної Комісії всіх молодечих організацій для відзначення 45-их роковин бою під Крутами.

5 — Павло Юзик, професор Манітобського університету, призначений на досмертного сенатора в Канаді.

10 — Комунікат з Ватикану про звільнення після 17-річного в'язнення в СССР і приїзд попереднього дня до Риму Митрополита Кир Йосипа Сліпого.

14 — Приїзд до Риму митрополита Амврозія Сенишина на побачення з Кир Йосифом Сліпим. Окреме повідомлення Кир Амврозія. Величезний відгук серед українців у вільному світі на звільнення Кир Йосифа Сліпого.

15 — Антін Чарнецький, колишній державний секретар ЗУНР, один з керівників української соціял - демократії, помер у Цюріху в Швайцарії на 76-му році життя.

17 — Приїзд до ЗДА проф. В. Кубійовича у зв'язку з друкуванням англомовної Енциклопедії Українознавства.

24 — Студентська конференція, зорганізована заходами Українського Гуртка при Колумбійському університеті в Н. Йорку для вшанування 40-річчя ЦЕСУ'у і 10-річчя СУСТА.

— Відзначення в Ню Йорзаходами УВАН і Оперного Ансамблю 50-річчя з дня смерти Миколи Лисенка.

26 — Заснування в Ню Йорку Клюбу українських банківців. Голова — Володимир Баранецький.

БЕРЕЗЕНЬ.

2-3 — 12-ий З'їзд Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Ню Йорку. Голова Головної Управи — мґр Євген Лозинський.

5 — Мати Зиновія, генеральна настоятелька ЧСВВ, співзасновниця Манор Джуніор Коледжу, померла в Римі на 79-му році життя.

10 — 90-річчя НТШ: наукова конференція, концерт і бенкет в Ню Йорку. Привіт від президента Кеннеді. Сесія Головної Ради НТШ: голова проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, ген. секретар проф. д-р Євген Вертипорох.

12 — Михайло Орест, поет і літературознавець, помер в Авґсбурґу на 62-му році життя.

23 — Загальні Збори Українського Лікарського Товариства Метрополії Ню Йорку — голова: д-р Б. Шебунчак.

23-24 — 4-ий Крайовий Пластовий З'їзд, 180 делеґатів від 3 470 пластунів. Голова Крайової Пластової Старшини: Юрій Ференцевич; голова Крайової Пластової Ради: д-р Володимир Савчак.

25-30 — Перевірка діловодства УНСоюзу, заклик Контрольної Комісії УНС.

26 — Президент Австрії надав українському композиторові Андрієві Гнатишинові почесний титул професора.

28 — Конференція Державного Департаменту ЗДА і місцевої Ради Світов. Справ у Філядельфії з участю запрошених українських редакторів.

29 — Віра Слободян — мати ігумена ЧСВВ, померла у Львові на 89-му році життя.

30 — Наради Ради Директорів УККА в Ню Йорку, звіти, резолюції, вибір комісій.

31 — Урочистий бенкет у Філядельфії з нагоди 70-річчя „Свободи" — започаткування подібних вечорів у різних великих містах Америки впродовж року.

КВІТЕНЬ.

2 — Комісія плянування у м. Вашинґтоні затвердила площу під пам'ятник Т. Шевченкові.

5 — Маріян Крушельницький, видатний український драматичний артист, помер у Києві.

6 — Відкриття в Українському Інституті Америки в Ню Йорку Фундації Олександра Гриценка.

— У стейтовому університеті в Кенті, Огайо, фіктивна Асамблея ОН, де репрезентована українськими студентами УССР „виступила" із складу СССР.

— Відзначення в Ню Йорку 50-річчя з дня смерти М. Лисенка концертом і оперовою виставою.

14 — Великдень — послання українських Владик, святочні відправи в церквах усіх віровизнань.

17 — Урядова Мистецька Комісія у Вашинґтоні схвалила проєкт пам'ятника Т. Шевченкові. Автор проєкту — Леонід Молодожанин.

22-23 — Конференція у Державному Департаменті ЗДА в справах закордонної політики з участю редакторів „Свободи" й „Америки".

— Початок широкої кампанії, веденої компартією УССР проти групи українських письменників.

— Папа Павло XXIII призначив митрополита Й. Сліпого на радника Святішої Конґреґації Східніх Церков.

— У видавництві НТШ в Ню Йорку появився англомовний збірник „Львів".

ТРАВЕНЬ.

4 — Екзекутива УККА розглядала в Ню Йорку справу Світового Конґресу. Обрано Комісію для переведення інформаційних нарад з представниками УНРади.

— Річні Загальні Збори Українського Лікарського Т-ва Північної Америки на Середній Ню Йорк — у Сиракюзах, Н. Й. Голова — д-р Ол. Ґудзяк.

9 — Іван Дужанський, видатний громадський діяч, помер у Шикаґо на 58-му році життя.

10 — Степан Килимник, визначний український етнограф і педагог, помер у Торонто, в Канаді, на 73-му році життя.

11 — Цілоденна конференція Закордонного Представництва УГВР і „Прологу" в Ню Йорку в справах української закордонної політики.

18 — 11-ий З'їзд Т-ва б. вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки з участю голови Проводу ЗЧ ОУН проф. Ст. Ленкавського у Ню Йорку. Голова: М. Грицков'ян.

18-19 — Відзначення в Сиднеї, Австралія, 90 - річчя

(Закінчення на стор. 3-ій)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD — PHILADELPHIA 41, PA.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт хору ім. Митр. А. Шептицького

15 грудня 1963 р. у великій залі школи св. Юра в Ню Йорку відбувся концерт, присвячений пам'яті Митрополита Андрея Шептицького. В концерті, чи радше в академії-концерті, взяли участь як промовці о. д-р Мелетій Соловій, ЧСВВ та о. проф. Іриней Готра, ЧСВВ; Ольга Кириченко-Шуган (деклямація) та хор ім. Митр. А. Шептицького під диригентурою Романа Левицького.

Пишучи про цю академію, обмежимося тільки до загального обговорення її музичної частини тобто про хор.

Вже від довшого часу маємо нагоду слухати виконання релігійної музики мішаного хору ім. Митр. А. Шептицького під час читаних Служб Божих в українській греко-католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку. Ідея створення церковного хору на т. зв. „дванадцятці" не нова. Такі хори існували при більших церквах на рідних землях, наприклад в останніх часах перед „ісходом" у Львові, згадати б хоча хор при катедрі св. Юра під кер. І. Охримовича або хор при Успенській церкві під кер О. Прокоповича-Орленка. Ця гарна традиція перещепилася й на тутешній ґрунт. Тому зорганізування такого хору при церкві св. Юра в Ню Йорку слід уважати за відрадне та корисне діло.

З перших хвилин існування хор згуртував у свойому складі кращих співаків-хористів нашої метрополії. І цей факт дав надію на успішне майбутнє хору. Диригентом став Роман Левицький, бувший соліст українських хорів, бандурист та організатор і керівник вокальних ансамблів в супроводі бандур.

Проходив час і надії не завели нас. На основі останнього концерту ми помітили, що хор ім. А. Шептицького чисельно розрісся. Членами хору стали не тільки заслужені хористи-ветерани, любителі церковного хорового співу, але й солісти, зокрема молоді адепти вокального мистецтва. Через те сонорність в поодиноких голосових партіях вражала нас своєю повнотою.

Всі солісти, без виїмку, заслуговують на признання: пп. О. Пастернак, Х. Боднар, М. Марко, Е. Макар і Б. Хабурський, а зокрема Х. Карпевич (сопрано), А. Король (альт) та О. Богачевський (тенор).

Отож, мабуть, не помилимося, коли вважатимемо хор ім. А. Шептицького в Ню Йорку в порівнанню з іншими хорами за один з найкращих церковних хорів на терені ЗДА.

У виконанні концерту Бортнянського „Блажен муж" на нашу думку слід було поставити солістів разом в окремому ряді з метою створення більш компактного малого звукового тіла в протиставленні до великого хору. Тоді діялог поміж цими двома „конкуренційними" групами вийшов би переконливіше та більше рельєфно.

Накінець декілька заввваг щодо самої програми концерту. Деякі новіші релігійні композиції носили більш світський як духовний характер, та й з композиторського боку вони випали блідо. Українська духова хорова література — багаточисельна й у великій мірі високомистецька завдяки творчості хоча б таких наших композиторів як М. Березовський, Д. Бортнянський та А. Ведель. Добре б в майбутньому попрацювати над деякими композиціями згаданих корифеїв української церковної музики. Очевидно, вивчення того роду творів вимагає великого вкладу праці та відданости. Але разом з тим будуть більші заслуги хору перед нашою церковною музикою й тим більше хор одержить признання, вдячність та підтримку з боку слухачів.

Маємо надію, що диригент зацікавить членів хору творами наших клясиків і, виконуючи їх, матиме змогу повніше виявити також своє мистецьке „я". Є добрий хор, добрі солісти, добрий диригент і добрі організатори. Тож нічого, на нашу думку, не стоїть на перешкоді в реалізації цього справді мистецького чину.

І. С.

Святочно і гідно, хоч скромно вшановано пам'ять нашого великого і незабутнього Князя церкви концертом в неділю 15-го грудня 1963. — Старенький о. проф. І. Готра з безпосередністю розкрив слухачам цікаву і трагічну історію московської неволі Митрополита під час першої світової війни, а о. д-р М. Соловій сказав оригінальну промову, представляючи в ній Кир Андрея як незломного Соборника. — З настроєм і щирим відчуттям продеклямувала О. Кириченко-Шуган поезію Б. Лепкого: „В храмі св. Юра".

Треба ствердити, що хор, який був організатором концерту в честь свого Патрона, підтримує і дальше симпатичне враження своїм виступом і співом. Треба радіти, що він існує, тримається і розвивається. — Свобідно зачав хор молитовним: „Царю Небесний" — Вербицького. Добре було почути чудове „Блажен муж" Бортнянського, що мало живий темп, але до цієї речі треба численішого хору. „Вірую" Гнатишина і його ж опрацювання коляди: „Бог ся раждає" — це не найліпший Гнатишин. Хоч „Вірую" має і переконливі місця (в закінченні), в загальному йому не достає характеру одноцільности. А вже тяжко погодитися з „колоратурами" в коляді. З сантиментом відспівано безпретенсійне Кишакевича-Недільського: „Коли втомлений" і народне: „Через поле широкеє" (Гнатишина) з теноровим сольом О. Богачевського. Більше розмаху і драматизму хотілось у „Думі" Гайворонського. — Дириґування Р. Левицького назвемо дбайливим, але подаємо, що хор потребує більше проб, щоб бути краще зіспіваним. Це відчувається головно в форте, бо пяніссіма звучать дуже добре. Хто любить хоровий спів і посвячує час, приходячи на десять проб, мусить бути послідовний і прийти на три-чотири проби більше.

Солістами були: сопран Х. Карпевич, М. Марко, О. Пастернак; меццо-сопран Х. Боднар і Л. Король; тенор О. Богачевський; баритон Е. Макар та бас Б. Хабурський. Є між ними голоси добрі, і менше добрі. Шкода, що деякі з них, маючи гарний матеріял, не вчаться співу і не йдуть вперед. Конче треба звернути увагу на такий недолік у солістів, як віддихання по одному слові (напр.: Божа — віддих — мати).

Найкращою точкою концерту була Стеценкова: „На орданській річці". Йдучи за диригентом, хористи відчули і віддали настрій колядки. Щоб відтворити пісню не конче потрібна професійність, тільки щирість почування і відданість слову та мелодії. Концерт закінчено молитвою: „Боже, послухай благання".

Теодор Терен-Юськів

ПРОФ. ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

ности вийшло 6 зошитів, Сьомий зошит (а якщо числити загальну нумерацію — 17) вже надрукований. Одночасно йшла праця над англомовним виданням ЕУ, якої перший том з'явився за редакцією проф. Кубійовича — коштами Українського Народного Союзу — в листопаді 1963 року. З інших видань треба згадати 3 томи „Записок НТШ", французькомовний Збірник на пошану проф. Шульгина, каталог Шевченкіяни у Паризьких бібліотеках, Каталог виставки українських наукових публікацій на чужині організованої д-ром Фіґолем з нагоди відкриття Дому Української Науки в Мюнхені, два пропаґандивно-інформативні видання, тощо. Іншими словами з'явилося 15 позицій об'єму 185 аркушів. При тому проф. Янів подав цікаве зіставлення, що взагалі НТШ видало на еміґрації (усі три товариства спільно: в Европі, ЗДА та Канаді) за 16 літ діяльности: 60 позицій кругло 1000 аркушів друку (точно 15207 сторін!). Якщо зважити, що до цьогорічної продукції належить ще — власне кажучи — 17 зошит ЕУ та Збірник на пошану українським вченим, знищеним большевицькою Москвою за ред. проф. Марії Овчаренко, то діяльність за останній рік ще плястичніше виступить у позитивнім світлі. Деякі досягнення можна відзначити рівнож у доповідній діяльності. Крім двох святочних вечорів у 1959 р. (з нагоди 70-ліття проф. Шульгина й у 25-ліття смерти проф. Грушевського) треба відзначити дві поважніші імпрези: Шевченківський тиждень у 1963 р. (організований проф. д-ром О. Кульчицьким) та тематичну конференцію, організовану в останнім році проф. д-ром В. Яневим у Римі. Відбулася низка спеціяльних вечорів для французького громадянства, для Членів Міжнародної Вільної Академії Наук та Письменства, для Польського Історично-Літературного Т-ва, тощо.

Бібліотека (бл. 13000 томів) збагатилася за останній час 1180 купленими та 560 отриманими чи обміняними книжками. На жаль, далеко не всі видавництва почуваються до обов'язку надсилати свої дарові примірники то тої бібліотеки, яка є сьогодні найбагатшою українською украінознавчою науковою бібліотекою у Вільному Світі. З журналів отримує бібліотека 62 українські періодики, купує 35. Бібліотечним референтом у Виділі був інж. А. Жуковський, бібліотекарем п-і Дарія Сіяк. НТШ у Европі нараховувало в дні Загальних Зборів 1 Почесного, 29 дійсних, 40 звичайних членів, як теж 15 членів-прихильників. Цифровий звіт Ген. Секретаря доповнив профес. д-р В. Кубійович, накресливши картину співпраці НТШ в Европі із іншими братніми НТШ у ЗДА, Канаді та Австралії, як теж із Головною Радою. Зв'язок поглибився завдяки двократному побутові проф. Кубійовича в ЗДА та Канаді. Спіціяльно діловою виявилася співдія із УНСоюзом у ЗДА по лінії видання А ЕУ. Остання поїздка по ЗДА допомогла також до підшукання нових співробітників для українського видання ЕУ (гаслової). В часі відсутности референта зв'язок із розпорошеними співробітниками у вільному світі запевнював Секретаріят ЕУ, яким керує від початку п-і Софія Янів. Науково-організаційні звіти доповнив циферними даними д-р А. Фіґоль, як фінансовий референт. Завдяки далекопосуненій ощадності, повному самовідданню всіх співробітників, з яких деякі віддавали свою працю честиґідно, а зокрема поїздкам по ЗДА та Канаді, бюджет НТШ пощастило в біжучій каденції зрівноважити. Проте, мобілізування фондів вимагає дуже багато зусиль та нервового напруження.

В імені Контрольної Комісії звітував Голова, д-р інж. Д. Піснячевський. Проведена контроля була дуже основна — вона відбувалася паралельно в Сарселі та Мюнхені (де виходить друком ЕУ, є магазини, частина книговедення тощо). Вона ствердила що: „Фінансова господарка виявляє всі ознаки здоров'я, чого доказом є відсутність будь-яких боргів і раціональне господарення фондами". Після уділення абсолюторії приступлено до вибору нових керівних органів: Головою став проф. д-р В. Кубійович, його заступниками проф. д-р О. Кульчицький та інж. М. Маслов, Ген. Секретарем — проф. д-р В. Янів, скарбником — о. канцл. М. Левенець, вільними членами — інж. А. Жуковський та д-р А. Поліщук. Представники Німеччини до Виділу — проф. інж. Є. Гловінський та д-р А. Фіґоль. Представник Математично-Природописно-Лікарської Секції — проф. д-р П. Щумовський. Контрольна Комісія: Голова д-р інж. Д. Піснячевський, члени ред. О. Штуль та о. радн. І. Яцків. На цю каденцію вперше обрано додатково, як членів Контрольної Комісії двох членів із Німеччини (в зв'язку з тим, що поважна частина аґенд Т-ва находиться на терені Німеччини), а саме доц. інж. Д. Пеленського та дир. М. Рудка. Голова, його перший заступник та Ген. Секретар обрані на свої пости вчетверте, завдяки чому є запевнена тяглість праці. У доповненні до Загальних Зборів Виділ десиґнував з свого складу спеціяльну фінансово-видавничу комісію (в тотожному складі, в якому вона діяла й у попередній каденції) під проводом скарбника Т-ва, при чому фінансовим референтом став знову д-р А. Фіґоль. Делеґатом до Головної Ради — поруч із проф. Кубійовичем, який до Ради входить із уряду, — обрано поновно проф. д-ра В. Янева.

З ХРОНІКИ 1963

(Продовження зі стор. 2-гої)

ТРАВЕНЬ.

НТШ під головуванням проф. д-ра І. Рибчина.

19 — Посвячення митрополитом Амвросієм Сенишиним нової парафіяльної школи в Джерзі Ситі, Ню Джерзі.

— Посвячення єпископом Йосифом Шмондюком нової каплиці на „Союзівці".

20-24 — Річні наради Уряду УНСоюзу. Розподіл на народні цілі — $10 000.

23 — Урочисте відзначення 25-их роковин з дня трагічної смерти полковника Євгена Коновальця у Роттердамі, Голляндія, з участю 800 осіб.

24 — Греко-кат. єпископ Корниляк і митроф. протоєрей УАПЦ Паладій Дубицький посвятили Дім Української Культури в Мюнхені.

— Інж. Андрій Дерев'янко, видатний учений, атомовий фахівець, помер у Вілксбері, Па., на 74-му р. життя.

25 — Урочисте відзначення 37-их роковин з дня трагічної смерти Симона Петлюри в усіх скупченнях українців в Америці й інших вільних країнах.

25-26 — 7-ий Делеґатський З'їзд Об'єднання Українських Жінок в Німеччині. Голова: доцент О. Сулима-Бойко.

ЧЕРВЕНЬ

1 — Вечір на честь професора Клеренса Меннінга в Ню Йорку, зорганізований заходами НТШ, УНС, УККА і Ліги Американсько - Української Молоді, з нагоди його 70-ліття.

— Зустріч громадянства з проф. д-р В. Кубійовичем в Ню Йорку.

2 — Відслонення Могили-Пам'ятника Поляглим за волю України на оселі „Верховина" в Глен Спей.

9 — Василь Барвінський — видатний композитор - музика, помер у Львові на 75-му році життя.

— Архиєрейська Богослужба, відправлена митрополитом Іоаном і архиєпископом Мстиславом у пам'ять жертв великого голоду 1933 року в Бавнд Бруку, Ню Джерзі, з участю понад — 1 000 осіб.

15-16 — Конференція у справах т. зв. холодної війни в Тампа, Флорида, з участю проф. Лева Добрянського.

15 — Конференція українських істориків в УВАН у Ню Йорку.

16-16 — Конвенція Українсько - Американських Ветеранів на Союзівці. Командант: Степан Шегда з Філядельфії, Па.

— Масовий здвиг на оселі СУМА в Елленвілі, Ню Йорк, для вшанування Героїв.

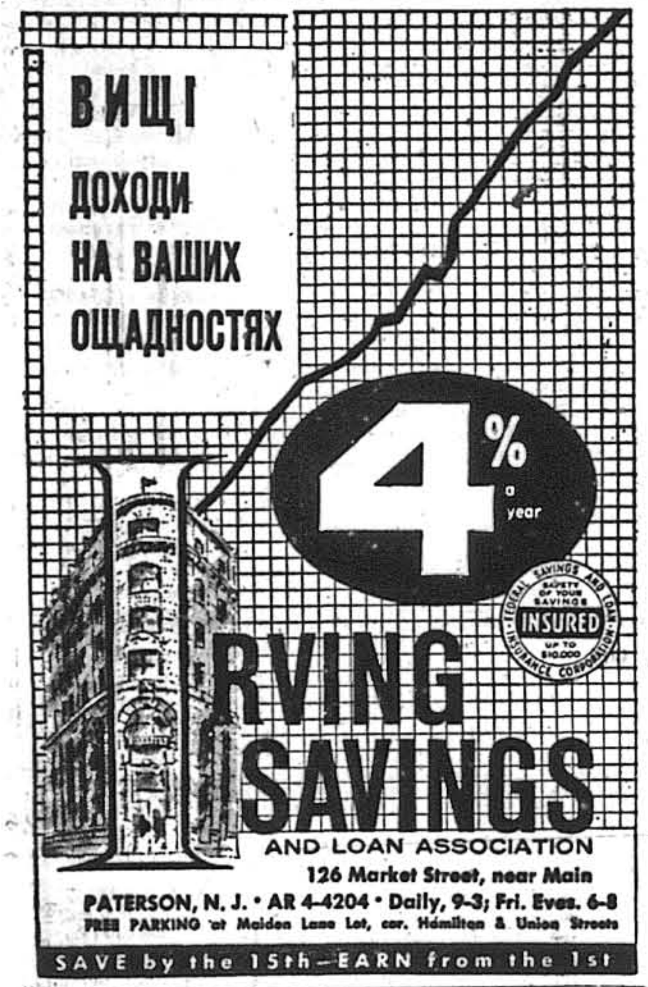
22 — Загальні Збори Комітету Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку. Голова: Катерина Пелешок.

23 — Відзначення 25-річчя священства митрополита канадійських українців Максима Германюка у Вінніпегу.

— З'їзд колишніх студентів високих шкіл у Відні на оселі „Верховина" в Глен Спей.

— З'їзд Українського Лікарського Т-ва Північної Америки. Голова: д-р Мирон Зарицький.

(Закінчення на стор. 4)

З ХРОНІКИ 1963

(Закінчення із стор. 3-ої.)

ЧЕРВЕНЬ

29 — 14-та зустріч українців ЗДА й Канади на оселі СУМА біля Актону, Онт., Канада, з участю понад 6 000 осіб.

29-30 — Відкриття 4-ох пластових таборів у ЗДА.

— 50-ліття парафії св. Марії і посвячення нової церкви в Ню Йорку єпископом Ельком, екзархом Піттсбурзької дієцезії для карпатських українців.

ЛИПЕНЬ

4-7 — 25-ий Ювілейний З'їзд ОДВУ на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па. Президент — проф. О. Грановський, голова — Володимир Різник. Там же одночасно 20-ий З'їзд Українського Золотого Хреста. Голова: Марія Квітковська.

6 — 6-ий Конґрес Союзу Українських Студентських Т-в Америки. Голова: Богдан Футей з Клівленду.

11 — Олена Степанівна, д-р філософії, колишній поручник УСС, видатний педагог і громадська діячка, померла у Львові на 71-му році життя.

14-21 — Тиждень Поневолених Націй в ЗДА — відзначення всіми українськими громадами.

26-12 серпня — 11-те Світове Джемборі у Маратоні біля Атен з участю 34-ох українських пластунів із ЗДА, Британії, Німеччини і Франції.

31 — Найменування о. Стефана Коціска на спарха Пасейку.

СЕРПЕНЬ

5-28 — 10-ий курс українознавства на „Союзівці".

17-78 — З'їзд колишніх громадян Стрийщини на оселі „Чорногора" в Пайнгіл, Ню Йорк..

19 — Генерал Василь Чабанівський помер у Шикаґо на 76-му році життя.

24 — 3-ій З'їзд Українсько-Американської Асоціяції університетських професорів. Голова: проф. д-р М. Пап.

25 — Володимир Дорошенко, колишній бібліотекар НТШ, видатний бібліограф і літературознавець, помер у Філядельфії на 84-му році життя.

— Іван Багряний, віцепрезидент УНР в екзилі, кол. голова УНРади, письменник і поет, помер у Мюнхені на 56-му році життя.

26 — Інж. Артим Зубенко, колишній старшина Армії УНР, видатний політичний діяч, редактор органу УНДС „Тризуб", помер у Ню Йорку на 73-му році життя.

31 — Панправославна маніфестація в Піттсбурґу з участю митрополита Иоана Теодоровича.

31-1 вересня — 8-ий Крайовий З'їзд Братства кол. вояків І-ої УД УНА в Лігайтоні, Па., у 20-річчя Дивізії.

— Здвиг ОДВУ на честь 25-річчя державности Карпатської України на оселі „Діброва" біля Дітройту, Мішіґен, з участю 1000 осіб.

— Масовий здвиг на оселі СУМА в Елленвілі, Н. Й., з участю 11 000 осіб.

— 6-ий З'їзд Об'єднання колишніх вояків УПА в Рочестері, Н. Й. голова Юрій Лопатинський.

ВЕРЕСЕНЬ

7 — Загальні Збори Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку. Голова Ради Директорів: д-р Ярослав Восвідка.

8 — Посвячення площі під будову нової греко-католицької катедри у Філядельфії митрополитом Амврозієм з участю 50 священиків і 3 000 народу.

10 — Урочисте висвячення єпископа Степана Коціска в Пассейку з участю митрополита Амврозія і 3-ох інших владик.

14 — Посвячення на „Союзівці" пам'ятника гетьманові Іванові Мазепі. Скульптор: проф. Сергій Литвиненко.

15 — 70-річчя існування „Свободи". Привітальна депеша від през. Кеннеді. З нагоди 70-річчя „Свободи". — Панель членів її Редакції на „Союзівці".

— Посвячення площі під будову православної церкви на „Союзівці" архиєпископом Мстиславом.

16 — Василь Пуйда, промисловець, меценат, помер у Ню Йорку на 75-му році життя.

21 — Урочиста дедикація площі під пам'ятник Т. Шевченкові у Вашинґтоні з участю 2 000 осіб. Бенкет і концерт.

22-25 — 77-ма конвенція американських братерських організацій в Шикаґа з участю українських братських союзів.

25 — Антін Загайкевич, колишній начальник головної вантажної залізничої стації Львові, помер у Мюнхені, на 75-му році життя.

28 — Меланія Витвицька — дружина президента УНР в екзилі, д-ра Ст. Витвицького, видатна громадська діячка, померля на 76-му році життя.

28-29 — 7-ий Крайовий З'їзд „Зарева". Голова: Михайло Герець.

ЖОВТЕНЬ.

6 — 30-річчя англомовного „Українського Тижневика" при „Свободі".

7 — О. прот. Василь Кудрик, сеньйор православного духовенства, помер у Вінніпеґу на 83-му році життя.

10 — Степан Луцик, артист-маляр, помер у Сант Полі, Мінн., на 57-му році життя.

11 — Лев Ясінчук, колишній інспектор шкіл Рідної Школи, видатний освітній діяч, помер у Ню Йорку на 82-му році життя.

11 — Перший виступ митрополита Иосифа Сліпого на Вселенському Соборі, — вимога створення Українського Патріярхату.

13-16 — Студійні Дні у Римі.

18-20 — Українська Наукова Конференція у Римі.

13 — Масова маніфестація з Шикаґо з нагоди 30-річчя голоду в Україні.

14 — Українська Мала Семінарія піднесена до ступня Понтифікальної Колеґії в Римі.

18 — Українська делеґація в числі 300 осіб під проводом митрополитів Иосифа Сліпого, Максима Германюка і Амврозія Сенишина на авдієнції у Папи Павла VI, який поблагословив український нарід.

— Започаткування у щоденнику „Вашинґтон Пост" кампанії проти побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні.

19 — З'їзд пластових сеньйорів у Ню Йорку. Голова: Роман Загайкевич .

— Загальні Збори ЗУАДК у Філядельфії у 20-річчя існування цієї установи. Президент: д-р В. Ґалан. Бенкет із відзначенням 70-річчя д-ра В. Ґалана.

— Загальні Збори Об'єднання Українських Ветеранів в ЗДА, у Шикаґо., Ілл. Голова: д-р В. Помірко.

— Річні наради конґресу братських організацій стейту Ню Джерзі в Атлянтік Сіті, Н. Дж. Голова Йосип Лисогір.

20 — Велика маніфестація у 30-річчя голоду в Україні, в Манґеттен Сентері в Ню Йорку, з виступом сенатора Кеннета Кітінґа й інших американських діячів.

— Бенкет у Джерзі Сіті, Н. Дж., з нагоди 70-річчя „Свободи". Перший протест приявних там українців проти кампанії „Вашинґтон Посту".

26 — 5-ий Зїзд Організації Оборони Лемківщини в Ню Йорку. Голова: Юліян Котляр.

— Загальні Збори Українських Лісників у Ню Йорку. Голова: інж. Роман Яримович.

29 — Архиєрейська Богослужба в соборі св. Петра у Римі, відправлена Митрополитом Сліпим для членів Вселенського Собору.

ЛИСТОПАД.

1 — Урочисті зібрання, концерти-академії з нагоди 45-их роковин Листопадового Зриву. Архиєпископ Іван Бучко відправив Богослужбу в базиліці св. Петра у Римі.

4 — Д-р Дмитро Бучинський, видатний католицький діяч, помер у Мадриді, Еспанія, на 50-му році життя.

— Дмитро Штикало, видатний націоналістичний діяч, помер у Мюнхені, на 54-му році життя.

8 — Архиєпископ УПЦ в Америці Мстислав Скрипник прибув до Мюнхену, по дорозі до Істанбулу, де був гостем патріярха Атенагораса. 21-го — у Римі, як обсерватор Вселенського Собору. 12-го грудня — поворот до ЗДА.

9-10 — 12-ий З'їзд Об'єднання Української Демократичної Молоді в ЗДА (ОДУМ), в Ірвінґтоні, Н. Дж. Голова ЦК — Євген Федоренко, голова ГУ ОДУМ в ЗДА — Євген Кальман.

16 — Студентська конференція в Ню Йорку для відзначення 80-річчя Дмитра Донцова.

16-23 — Тиждень Української Культури в Торонто, Канада: концерт, виставка.

17 — Бенкет у Шикаґо з нагоди 70-річчя „Свободи", м. ін. з участю представника „Шикаґо Трибюн", ред. Франка Юза.

18 — Закінчено друк англомовної Енциклопедії Українознавства у Вид. Торонтського університету, коштом УНСоюзу.

23 — Поява в „Літературній Газеті" в Києві „Слова до української громади в ЗДА, до Комітету пам'ятника Т. Шевченкові" від гурта українських письменників в УССР, з висловленням готовости взяти участь у відкритті пам'ятника Т. Гр. Шевченкові у Вашинґтоні і одночасно з лайкою проти „буржуазних націоналістів" в ЗДА.

30 — Святкування в Ню Йорку 70-річчя голови НТШ, проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького.

ГРУДЕНЬ.

1 — 6-ий Конґрес українців в Буенос Айресі, Арґентина. Голова: д-р В. Іваницький.

2 — Інж. Ярослав Гузар, колишній службовець Земельного Банку у Львові, видатний громадський діяч в Ню Йорку, помер у Дітройті на на 66-му році життя.

7 — Останній ювілеейний Бенкет „Свободи" у Ню Йорку, з участю м. і. американського журналіста з Вашинґтону Едґара Мраврера.

7 — НТШ і Буковинська громада в Ню Йорку відсвяткували 100-річчя з дня народження Ольги Кобилянської. Наступного дня святкування в УВАН.

14 — Річний зїзд Конференції Українських Фінансових Установ в ЗДА — у Філядельфії. Секретаріят: д-р В. Ґалан, Т. Кульчицький і І. Скочиляс.

18 — Антін Маланчук, один із українських піонерів, помер у Ню Гейвесі, Конн., на 79-му році життя.

21 — НТШ і Українське Лікарське Т-во відзначили в Ню Йорку 20-річчя з дня смерти проф. д-ра Маріяна Панчишина.

28 — Зустріч Об'єднання українських письменників „Слово" з громадянством у Ню Йорку.

29 — Загальні Збори Об'єднання Мистців Українців в Америці, в Ню Йорку. Голова: Сергій Литвиненко.

— Поява в Ню Йорку першого числа квартальника „Український Історик" під редакцією проф. Любомира Винара.

Цей огляд не охоплює численних збірних та індивідуальних концертів і академій, доповідей і дискусійних вечорів, мистецьких виставок та книжкових появ, спортового життя, як також прерізних подій льокального характеру. Окремо трактується теж хроніку подій в УНСоюзі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА,
4-го СІЧНЯ 1964 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького 158 Відд. в го д. 7-ій веч. в УНДомі при 216-218 Grand St. Управа просить вплачувати вкладки до 25-го кожного місяця. На Річних Зборах, які відбулися 7-го грудня м. р. вибрано управу на 1964 рік в такому складі: Юліян Павчак, предс., Ю. Сокол, містоголова, Петро Дубовецький, рек. секр., д-р Олександер Саноцький, фін. секр., Петро Корейко і Антін Оттенбреіт, тростісти, Михайло Кіт, Володимир Костик, Микола Стогрожук, члени Конт. Комісії, Василь Симчишин і Василь Шимко, надзирателі хворих. В справі обезпечення проситься звертатися до: Александер Саноцький, 84 Berry Street, Brooklyn, N. Y. 11211. Phone: EV 7-4198. — П. Дубовецький, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 270 в год. 7-ій веч. в домівці УНДому при 90 Fleet St. — В. Жуковський, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Місячні збори Т-ва „Українська Січ 39 Відд. в год. 3-ій по пол. в залі УНДому. Побір вкладок в суботу 4 січня від год. 7-10 веч. і в неділю 5-го січня від год. 12-3 по пол. — Управа.

ШИКАҐО — Середній Південь. На Річних Загальних Зборах Б-ва св. ап. Петра і Павла, 220 Відд. в дні 14 грудня м. р. вибрано нову Управу в складі: М. Харів, предс., А. Ґіжовська містопредс., І. Мелінишин, фін. секр., П. Гут, касир, П. Хома, рек. секр. Місячні збори Б-ва відбудуться 4-го січня 1964 р. о год. 7:30 веч. в шкільній залі при 4950 Полайна вулиці. На зборах буде на порядку нарад передача справи передані Загальними Зборами. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, касир.

НЕДІЛЯ,
5-го СІЧНЯ 1964 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні Загальні Збори Т-ва ім. Є. Коновальця 240 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі УНДому при Вест 14-ій вул. З уваги на важливі організаційні справи, присутність усіх членів обов'язкова. На випадок, коли б більшість членів не з'явилася на час, збори відбудуться на 1 годину пізніше, без огляду на число присутніх. — Управа Відділу.

ТАРЗАН, ч. 5163. На човні смерти!

Перешукавши докладно беріг ріки, знайшов Тарзан Барнесів човен, запханий в болото.

Він сказав Боббові, щоб зачекав. — Я хотів би краще оглянути. — Він додав спокійно. — Не турбуйся . . . Я не буду довго.

Обережно, серед таємничої тиші мавполюд вступив на цей човен смерти!